

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2005 rd

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag gällande statligt stöd för regionala ändamål och användning av strukturfonderna för delfinansiering av investeringar — Finlands ståndpunkt

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 4 februari 2005 en kompletterad skrivelse 1. KTM 27.1.2005 om kommissionens förslag gällande statligt stöd för regionala ändamål och användning av strukturfonderna för delfinansiering av investeringar — Finlands ståndpunkt (E 58/2004 rd) till ekonomiutskottet för eventuella åtgärder.

- konsultativ tjänsteman Jussi Ylilahti, inrikesministeriet
- direktör Keijo Sahrman, Finlands Kommunförbund
- utvecklingschef Aarne Kultalahti, Uleåborgs stad
- ordförande för landskapsdirektörerna Altti Seikkula.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handels- och industriminister Mauri Pekkarinen, konsultativ tjänsteman Auli Korhonen och överinspektör Kari Virtanen, handels- och industriministeriet

Samband med andra handlingar

Utskottet har den 19 oktober 2004 lämnat utlåtande EkUU 25/2004 rd i ärendet. Utskottet har dessutom fått en kompletterande skrivelse 2. KTM 24.2.2005.

UTREDNINGEN

Förslag

Kommissionen tillkännagav i december 2004 sitt andra samrådsdokument om översyn av reglerna för statligt stöd för regionala ändamål. Av den anledningen har regeringen preciserat sin ståndpunkt som den formulerat utifrån det första samrådsdokumentet från maj 2004.

Statsrådets kompletterande skrivelse den 27 januari 2005 innehåller en detaljerad beskrivning av kommissionens samrådsdokument.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen kommer med följande preciseringar och tillägg till sina tidigare ståndpunkter.

Finland anser att EU ska hålla fast vid tidigare antagna riktlinjer, dvs. att regionalstödet in-

riktas på de minst utvecklade regionerna. Definitionen av glest befolkat område (12,5 invånare/km²) täcker i allt väsentligt in dessa områden i Finland. Men kommissionens förslag om hur regionalstödet ska inriktas kräver en viss rörelsemarginal. På så sätt kan det säkerställas att de allra svagast utvecklade regionerna, inbegripet regioner inom det gamla mål 6-området som inte räknas till NUTS II-områden samt skärgårdsområden och Åland (utom Mariehamn), också i framtiden omfattas av regionalstöd. Finland föreslår att kommissionens förslag utvidgas för att stödområdet ska omfatta dessa glest befolkade områden med svag bnp. Storleken på den nödvändiga rörelsemarginalen omfattar omkring 5 % av landets befolkning.

Om detta alternativ inte går igenom föreslår Finland att problemregionerna tas upp inom ramen för stödområdet genom att de byts ut mot landets mest utvecklade områden utanför stöd-kartan. Detta alternativ betyder inte nödvändigtvis att den folkmängd som omfattas av stödet ökar jämfört med kommissionens förslag. Beslut om en viss rörelsemarginal fattas särskilt.

Finland tillstyrker att kriteriet för glest befolkade områden primärt tillämpas på NUTS II-nivå. Då krävs det en mindre marginal.

Finland instämmer i kommissionens förslag till driftsstöd. Finland ställer sig också bakom kommissionens ambition att förlänga det nuvarande transportstödet. Regeringen är också för att bevilja driftsstöd som är större än transportstödet för synnerligen glest befolkade områden (< 8 invånare/km²). Utgångspunkten för avgränsning av synnerligen glest befolkade områden bör vara mål 6-området.

Inom synnerligen glest befolkade områden bör det också vara möjligt att bevilja höjda investeringsstöd (t.ex. bonus på 10 procentenheter) jämfört med den allmänna stödnivån för glest befolkade c-områden.

Möjligheten att utnyttja regionalstöd minskar under den kommande programperioden och därför menar Finland att alla regler för övergripande statligt stöd bör moderniseras för att de ska svara mot de nya regionalpolitiska utmaningar-

na. Det betyder bl.a. att man måste införa LASSA, höja nivåerna i förordningen om små och medelstora företag och att införa eventuella andra nya regler för statligt stöd (bl.a. finansiering av innovation).

Finland anser vidare att investeringsstöden till storföretag bör avgränsas till exempel till 30 procent av det totala regionalstödet i enskilda medlemsstater. Förslaget ligger i linje med målen från Europeiska rådet i Stockholm och Barcelona för att minska de mest konkurrensnedvridande stöden.

Finland är också för att de sektorsövergripande rambestämmelserna för stora investeringsprojekt innefattas i den kommande regeln om riktlinjerna för regionalstöd. Regeln kunde t.o.m. skärpas så att det läggs ett projektspecifikt tak i euro för investeringsstödet.

Finland ser gärna att transportstöd kan tillgripas i glest befolkade regioner också under nästa programperiod.

Finland tillstyrker dessutom en regel om gruppundantag för regionalstöd. Kommissionens förslag är motiverat för att underlätta de administrativa procedurerna när hotet om konkurrensnedvridning är litet. Driftsstöd för transportsektorn är t.ex. en stödform med få konkurrensnedvridande verkningar och bör därför omfattas av gruppundantag. Likaså är det motiverat att använda bruttonivå i stället för nuvarande nettonivå.

Finland anser att de övergripande stöden fortsatt bör medge bonus, om ett projekt genomförs i en region som är berättigad till regionalstöd.

Finland delar kommissionens farhågor för ökad osund konkurrens om företagslokaliseringar. Det behövs effektiva instrument mot problemet. Att förlänga kravet på att investeringar ska hållas kvar till sju år är inte det bästa instrumentet för ändamålet. Finland anser att det är motiverat att hålla fast vid femårsregeln.

Finland föreslår att de c-regioner som ska bildas av regioner enligt artikel 87.3a ska få driftsstöd enligt nu gällande regler under en övergångsperiod på fem år.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet har i sitt tidigare utlåtande (EkUU 25/2004 rd) ställt sig bakom den policy som regeringen antog i juni 2004 och menar att de senare preciseringarna och tilläggen i den är högst motiverade ur Finlands synvinkel.

Utskottet anser att valet av storområdesnivå (NUTS II-nivå) till utgångspunkt för definitionen av gles befolkning med en viss nationell rörelsemarginal stöder gemenskapens policy att inrikta regionalstödet till de minst utvecklade regionerna. I samma riktning går också kommissionens förslag om driftsstöd till synnerligen glest befolkade regioner. För Finland betyder det att stödet omfattar perifera områden med låg inkomstnivå och avfolkning där regionalstödet kan bidra till att skapa nya arbetstillfällen och diversifiera näringsstrukturen. Valet av NUTS II-nivå vore också samstämmigt med utkastet till förordning om ERUF-programmet för 2007—2013 som är under beredning. Utskottet omfattar EU-ministerutskottets syn att östra och norra Finlands storområden (NUTS II-nivå) under den kommande strukturfondsperioden i sin helhet bör omfattas av EU:s strukturfondsprogram.

Precis som i sitt tidigare utlåtande vill utskottet lyfta fram de gränsöverskridande konkurrenspolitiska effekterna av regionalstöden. I sammanhang med dem uppmärksammar utskottet särskilt stöden till storföretag. De kan variera betydligt inom gemenskapen och påverka företagens investeringsplaner och den vägen lokaliseringsbesluten i olika medlemsstater. Detta missförhållande påtalas både av kommissionen i dess dokument och regeringen i dess ståndpunkt, bl.a. vad gäller de sektorsövergripande rambestämmelserna för statligt stöd som minskar stöden till stora investeringsprojekt. I sitt nya dokument har kommissionen sänkt stödnivån för storföretag i någon mån. Men variationen i stöd är fortfarande så pass stor att det finns en risk för snedvridningar mellan olika regioner i EU. Det skulle hjälpa upp situationen om regionalstödet vore tydligare inriktat på små och medelstora företag.

Utlåtande

Ekonomiutskottet meddelar

att utskottet omfattar statsrådets synpunkt med kommentarerna ovan.

Helsingfors den 4 mars 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Arto Bryggare /sd
Reijo Kallio /sd
Martti Korhonen /vänst
Seppo Lahtela /cent

Jere Lahti /saml
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Sari Sarkomaa /saml
Juhani Sjöblom /saml
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.